Lietas arhīva Nr. CA-3692-17/25
ECLI:LV:RAT:2017:1220.C31308416.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2017.gada 20.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Volberga
tiesnese M.Bebriša
tiesnesis J.Freimanis
ar tiesas sēdes sekretāri L.Krumholci,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34,
civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un /pers. B/ prasībā pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 25.jūlija spriedumu.

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ 2016.gada 26.septembrī (ar precizējumiem un papildinājumiem 2017.gada 24.aprīlī) Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā cēlusi prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu (1.sēj., l.l. 5-9; 3.sēj., l.l. 54-55). /pers. B/ 2016.gada 17.oktobrī cēlis prasību pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu (2.sēj., l.l. 6-8).

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 12.decembra lēmumu abas minētās civillietas apvienotas vienā tiesvedībā (2.sēj., l.l. 64).

/pers. A/ prasībā, tās papildinājumos un precizējumos par uzturlīdzekļu piedziņu norādīts, ka 2013.gada 20.decembrī pie zvērinātas notāres Zanes Ernštreites tika šķirta pušu laulība. Laulības laikā 2008.gada 27.maijā dzimusi pušu kopīgā meita /pers. D/. Pirms laulības šķiršanas 2013.gada 20.novembrī puses noslēgušas vienošanos par kopīgās nepilngadīgās meitas aizgādību, uzturlīdzekļiem un mantiskiem jautājumiem. Saskaņā ar minēto vienošanos meitas ikdienas aizgādību veic māte, bet tēvs maksā uzturlīdzekļus katru mēnesi EUR 300 apmērā.

Prasībā norādīts, ka sakarā ar to, ka meita uzsākusi mācības Rīgas Igauņu pamatskolā, mūzikas skolā (solfedžo un klavierspēle) un deju skolā „Vendija", kā arī papildus apmeklē peldbaseinu, ikmēneša izdevumi meitas uzturam ir palielinājušies. Prasībā norādīts, ka meitas uzturam izdevumi mēnesī vidēji sastāda EUR 800, līdz ar ko puse no šīs summas jāsedz bērna tēvam. Prasībā norādīts uzturlīdzekļu aprēķins, no kura secināms, ka izdevumi bērna uzturam veidojas sekojoši: pārtika ne mazāk kā EUR 150 mēnesī, jeb EUR 5 dienā, nepārtikas preces – bērna higiēnas preces, apģērbs, apavi, materiāli izglītībai un attīstībai, medikamenti – EUR 250 un pakalpojumi – maksājumi, kas saistīti ar bērna dzīvesvietu, dzīvokļa īri, komunāliem maksājumiem, elektrību, bērna attīstībai nepieciešamo pasākumu un vietu apmeklēšanu, maksu par mūzikas skolu un deju skolu u.c. – EUR 400 apmērā. Prasībai pievienota tabula, kurā norādīti izdevumi, kas saistīti ar meitas uzturu. Uzturlīdzekļus lūdz piedzīt līdz bērns pats spēs sevi uzturēt, jo meita mācības 12.klasē pabeigs, kad viņai būs 19 gadi, līdz ar to, kaut arī šajā laikā meita jau būs pilngadīga, viņa objektīvu iemeslu dēļ (mācības skolā) nebūs spējīga strādāt algotu darbu un pati sevi apgādāt. Prasība pamatota ar Civillikuma 177. un 179.pantu un prasībā tiek lūgts tiesu piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus meitas uzturam EUR 400 apmērā ik mēnesi, sākot no prasības celšanas dienas līdz bērns spēs pats sevi apgādāt.

2017.gada 14.februārī tiesā saņemti /pers. B/ rakstveida paskaidrojumi par prasību (1.sēj., l.l. 189-194), kuros norādīts, ka viņš prasību neatzīst pilnībā.

Paskaidrojumos norādīts, ka tēvs nekad nav atteicies no meitas uzturēšanas, labprātīgi arī maksā uzturlīdzekļus vecākajai meitai /pers. F/. Neapstrīd, ka, noslēdzot vienošanos, tā atbilda tā brīža situācijai, tomēr šobrīd ir nepieciešams pārvērtēt bērna reālās vajadzības. Paskaidrojumos tiek iebilsts prasībā norādītajam, ka meitas vajadzības būtu tik būtiski palielinājušās, kā arī, tiek apstrīdēts prasībā norādīto izdevumu apjoms. /pers. B/ atzīst, ka uzturlīdzekļos iekļaujami izdevumi par komunālajiem maksājumiem, bet iebilst par /pers. A/ izvēlētajiem pakalpojumu sniedzējiem. Piemēram, norāda, ka telefonu sarunas pie operatora „Amigo" izmaksā EUR 8,47, bet līdzvērtīgs tarifu plāns „Bite 500 MB" izmaksā mazāk – EUR 6,50. Tāpat arī /pers. B/ uzskata, ka racionālāk izvēlēties Baltcom apvienoto kabeļtelevīzijas un interneta piedāvājumu, kas izmaksātu tikai EUR 13 mēnesī, kas ir ievērojami lētāk, nekā šobrīd tiek maksāts. Pozīcijā "komunālie maksājumi" /pers. B/ atzīst, ka nepieciešamo izdevumu apmērs būtu EUR 120 mēnesī. Attiecībā par pārtiku bērnam tiek pausts viedoklis, ka prasībā norādītais izdevumu apmērs – EUR 5 dienā par pārtiku meitai, nav pierādīts, jo prasībai nav pievienots neviens čeks, kas apliecinātu, ka bērns tādu summu pārtikai dienā iztērē. Pēc saviem dzīvē gūtajiem novērojumiem, /pers. B/ norāda, ka šāds apmērs ir pārmērīgs un bērna vajadzībām pietiktu EUR 2,5 dienā jeb EUR 75 mēnesī. Paskaidrojumos tiek iebilsts arī prasībā norādītajam, ka par klavieru skaņošanu tiek maksāti EUR 80, jo no sludinājumos esošās informācijas izriet, ka šāds pakalpojums maksā EUR 15 - 50. Norāda, ka lietai pievienots sens maksājums par mūzikas skolu, par deju skolu pierādījumi par maksājumu veikšanu nav pievienoti vispār. Pozīcijā skola atzīst izdevumus kopsummā par EUR 10. Tiek iebilsts arī par pozīciju vitamīni, medicīna, norādot, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka meitai būtu nepieciešami regulāri lietot vitamīnus, kā arī nav racionāli izskaidrots, kādēļ apstākļos, kad bērniem nodrošināta bezmaksas medicīna, regulāri jāizvēlas maksas pakalpojumi. Šajā pozīcijā atzīst izdevumus EUR 9 apmērā mēnesī. Pozīcijā higiēnas preces atzīst izdevumu apjomu EUR 7 mēnesī. Apšauba uzturlīdzekļu aprēķinā norādīto izdevumu apmēru pozīcijā skolas piederumi, jo uzskata, ka nav pierādīts, ka meitai nepieciešama jauna skolas forma katru gadu. Šajā pozīcijā atzīst izdevumus EUR 9 mēnesī. Savukārt par izdevumiem, kas rodas sakarā ar meitas nokļūšanu skolā un mūzikas skolā, iebilst, ka nav saprotams, kādēļ tiem nepieciešami EUR 50 mēnesī, jo nav iesniegti nekādi izmaksu pierādījumi, kā arī, nav iesniegti pierādījumi, ka rodas izdevumi par palīgu bērna izvadāšanā. Atzīst izdevumu apjomu EUR 2,50 apmērā. Paskaidrojumos tiek iebilsts arī pret pozīcijām par apģērbu un apaviem, šos izdevumus atzīst EUR 49 apmērā mēnesī, norādītos citus izdevumus atzīst EUR 11 apmērā, norādot, ka nav iesniegti pierādījumi, ka šādi izdevumi rodas regulāri un prasībā norādītajā apmērā. Iebilst arī izdevumiem par bērna izklaides un atpūtas pasākumu izmaksām, atzīst šajā pozīcijā izdevumu apmēru EUR 16 apmērā. Papildus norāda, ka meita katru gadu vienu mēnesi pavada ar tēvu, līdz ar ko, jāņem vērā, ka vienu mēnesi mātei atkrīt daļa regulāro izdevumu, piemēram, par komunālajiem maksājumiem, pārtiku.

Paskaidrojumos norādīts, ka, noslēdzot vienošanos un uzņemoties maksāt uzturlīdzekļus tādā apmērā, tika ņemts vērā /pers. A/ tā brīža sliktais materiālais stāvoklis. Vienošanās noslēgšanas brīdī viņai ienākumu gandrīz nebija vispār. Papildus tiek norādīts, ka /pers. B/ mantiskais stāvoklis, kopš vienošanās noslēgšanas, ir pasliktinājies. Proti, tāpat kā jāuztur /pers.D/ un vecākā meita /pers.F/, viņam jāuztur arī 2016.gadā dzimusī meita /pers. G/. Turklāt jāņem vērā arī dzīves dārdzība Norvēģijā, no kā izriet, ka jaunākās meitas uzturam nepieciešams tērēt ievērojami lielākus līdzekļus nekā pārējo bērnu uzturam.

2016.gada 17.oktobrī tiesā saņemtajā /pers. B/ prasībā pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu (2.sēj., l.l. 6-8) tiek lūgts tiesu samazināt ar pušu vienošanos noteikto uzturlīdzekļu apmēru no EUR 300 mēnesī uz EUR 150 mēnesī. Prasībā norādīts, ka /pers. B/ kopš 2007.gada strādā Norvēģijā par šoferi. Kopš vienošanās noslēgšanas viņa alga faktiski nav mainījusies un sastāda vidēji 20 500 Norvēģijas kronas mēnesī. 2014.gadā Norvēģijas kronas kurss strauji kritās, līdz ar ko ienākumi samazinājās. Šobrīd pēc apmaiņas kursa mēneša ienākumi sastāda vidēji EUR 2265. Prasībā arī norādīts, ka, neskaitot meitu Elīzu, /pers. B/ ir vēl divas meitas – /pers.F/un /pers. G/. Līdz ar to viņam šobrīd jāuztur par vienu bērnu vairāk, kas arī ietekmē viņa mantisko stāvokli, un šis apstāklis jau pats par sevi ir pamats samazināt uzturlīdzekļu apjomu vismaz par vienu trešdaļu. Turklāt, ievērojot dzīves dārdzību Norvēģijā, /pers. G/ atvēlamo uzturlīdzekļu apmēram būtu jābūt ievērojami lielākam nekā pārējiem bērniem. Prasībā izteiktas aizdomas, ka /pers. A/ pārskaitītos uzturlīdzekļus nav novirzījusi bērna vajadzībām pilnā apmērā, bet tērējusi savām personiskajām un savu radinieku vajadzībām, tādējādi meitai pietiktu ar mazāku uzturlīdzekļu apmēru. Prasība pamatota ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu un tiesai tiek lūgts samazināt uzturlīdzekļu apmēru, nosakot, ka /pers. B/ jāmaksā /pers. A/ uzturlīdzekļus meitas /pers. D/ uzturam EUR 150 mēnesī.

2016.gada 2.decembrī tiesā saņemti /pers. A/ paskaidrojumi par /pers. B/ prasību (2.sēj., l.l. 37-40), kuros norādīts, ka prasība netiek atzīta pilnībā. Paskaidrojumos norādīts, ka šobrīd veidojas situācija, ka /pers. B/, pretēji Civillikuma 179.pantā un Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteiktajam, vēlas panākt, lai visas rūpes un galvenie izdevumi par pušu kopīgo meitu gultos tikai uz māti. /pers. B/ ir 43 gadus vecs darba spējīgs vīrietis, kuram ir faktiska iespēja nopelnīt uzturlīdzekļus sev, savai ģimenei un bērnu uzturam un aprūpei. Paskaidrojumos tiek iebilsts prasības argumentam, ka tēva ienākumi būtiski samazinājušies Norvēģijas kronu valūtas kursa krišanās dēļ. Proti, saskaņā ar Latvijas Bankas datiem un prasībai pievienoto /pers. B/ darba devēja izziņu, viņa ienākumi 2013.gada bija 26 544,50 Norvēģijas kronas mēnesī pirms nodokļu samaksas jeb EUR 3226,12, savukārt 2015.gadā ienākumi bija 28 479,25 Norvēģijas kronas jeb EUR 3140,29. Tādējādi nevar secināt, ka ienākumi būtu samazinājušies būtiski.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 25.jūlija spriedumu (4.sēj., l.l. 78-91) /pers. A/ prasība daļēji apmierināta, bet /pers. B/ prasība noraidīta. Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus meitas /pers. D/ uzturam EUR 300 mēnesī, sākot no 2016.gada 26.septembra, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz meitas pilngadībai. Bez tam no /pers. B/ par labu /pers. A/ tika piedzīti tiesāšanās izdevumi EUR 605,00. /pers. A/ prasība tika noraidīta daļā par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 100 apmērā un uzturlīdzekļu piedziņu līdz laikam, kad meita pati spēs sevi uzturēt.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka pusēm ir kopīgs bērns - meita /pers. D/. Puses, šķirot laulību, 2013.gada 20.novembrī noslēgušas vienošanos, saskaņā ar kuru /pers. B/ apņēmies ik mēnesi meitas uzturam maksāt uzturlīdzekļus EUR 300 apmērā, veicot šos maksājumus līdz katra mēneša 15.datumam.

Tiesa secinājusi, ka starp pusēm pastāv strīds par meitai nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru un to, vai ir pamats samazināt ar vienošanos pielīgto uzturlīdzekļu apmēru.

Tiesa, ievērojot to, ka starp pusēm noslēgta vienošanās par uzturlīdzekļu apmēru EUR 300,00 mēnesī, bet prasītāja cēlusi prasību par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 400,00 mēnesī, atzinusi, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu faktiski ir prasība par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Spriedumā norādīts, ka /pers. B/ nepiekrīt uzturlīdzekļu apmēram, kas noteikta ar vienošanos un kas norādīta prasībā, līdz ar ko viņš savā prasībā lūdzis noteikt uzturlīdzekļu apmēru EUR 150,00 mēnesī.

Ņemot vērā minēto pirmās instances tiesa atzinusi, ka abas puses ir apstrīdējušas 2013.gada 20.novembra vienošanos daļā par uzturlīdzekļu apmēru meitai.

Tāpat tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka bērns dzīvo kopā ar māti /pers. A/ un atrodas viņas aprūpē un uzraudzībā, līdz ar ko mātei ir nepieciešami līdzekļi bērna ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanai, bērna kopšanai un izglītošanai, savukārt tēvam /pers. B/ ir pienākums piedalīties bērna ikdienas uzturēšanā.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civillikuma 179.panta un 177.panta ceturtās daļas nosacījumiem, kā arī norādījusi, ka prasītāja /pers. A/ prasības pieteikumam pievienojusi uzturlīdzekļu aprēķinu (1.sēj., l.l. 43-47; 114-119), no kura izriet, ka kopējie izdevumi meitas uzturam sastāda EUR 806,72 mēnesī, attiecīgi viena vecāka daļa ir EUR 403,36.

Spriedumā norādīts, ka /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts tiesas sēdē tika paskaidrojis, ka tēvs meitas uzturam piekrīt maksāt uzturlīdzekļus ne vaieāk kā EUR 150,00 mēnesī, jo /pers. A/ neesot pierādījusi, ka bērnam objektīvi nepieciešamais uzturlīdzekļu apmērs mēnesī sasniedz EUR 806,72.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 96.panta pirmo daļu un atzinusi, ka nav nepieciešams pierādīt bērna uzturēšanas izdevumus valstī noteiktā minimuma apmērā, jo Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem, neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Ievērojot minēto un to, ka /pers. B/ lietā neapstrīd savu pienākumu maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktā minimuma apmērā, tiesa atzinusi, ka šajā daļā strīda nav.

No pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa ņēmusi vērā judikatūras atziņas (*Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 28.septembra spriedums lietā Nr.SKC-1068*), Bērnu tiesību deklarācijas 2. un 6.principu, Konvencijas par bērna tiesībām 3.panta un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta nosacījumus.

Spriedumā norādīts, ka no 2017.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir EUR 95,00 mēnesī, bet no 7 gadu vecuma - EUR 114,00 mēnesī. Spriedumā norādīts, ka tas nozīmē, ka ikvienam vecākam, pat tam, kurš saņem tikai minimālo mēneša darba algu (380,00 euro bruto), no 2017.gada 1.janvāra ir pienākums maksāt uzturlīdzekļus savam bērnam pēc 7 gadu sasniegšanas vismaz 114 euro apmērā, kas faktiski veido 1 daļu (30%) no vecāka kopējiem bruto ienākumiem mēnesī. Saskaņā ar minēto normatīvo aktu uzturlīdzekļi šādā apmērā būtu jāmaksā pat tādā gadījumā, ja vecākam ienākumu nebūtu vispār.

Ņemot vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmās daļas, Civillikuma 179.panta nosacījumus, judikatūrā (*Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija spriedums lietā Nr.SKC-863*) paustās atziņas, pirmās instances tiesa atzinusi, ka gadījumos, kad vecāku ienākumu apmērs pārsniedz valstī noteikto minimālās algas apmēru, primāri ir izvērtējams vecāku mantiskais stāvoklis un viņu spējas uzturēt savu bērnu.

Spriedumā norādīts, ka saskaņā ar lietas materiāliem pievienoto 2016.gada 9.septembra izziņu no /pers. B/ darba vietas, viņa ienākumi 2013.gadā, kad tika noslēgta pušu vienošanās, bija 318 534 Norvēģijas kronas gadā jeb vidēji mēnesī 26 544,50 Norvēģijas kronas jeb 3226,12 *euro*. Savukārt 2015.gadā viņa ienākumi bijuši 341 751 Norvēģijas kronas gadā jeb vidēji 28 479,25 Norvēģijas kronas jeb 3094,39 *euro* mēnesī pirms nodokļu nomaksas. No lietas materiāliem pievienotās /pers. B/ algas konta izdrukas (4.sējums l.l. 5.-54.) secināms, ka 2017.gada maijā kontā ienākuši naudas līdzekļi 25 293,90 Norvēģijas kronu jeb 2687,61 *euro* apmērā, aprīlī 22 320,40 Norvēģijas kronas jeb 2435 *euro*, martā 24 815 Norvēģijas kronas jeb 2716,39 *euro*, februārī 18 225,20 Norvēģijas kronas jeb 2058,81 *euro*, janvārī 22 314 Norvēģijas kronas jeb 2462,23 *euro*. Secīgi, lai arī

vērojama ienākumu svārstība, tomēr tai ir tendence uz ienākumu pieaugšanu, līdz ar to, tiesa atzinusi, ka /pers. B/ prasībā par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu norādītais arguments, ka viņa ienākumi ir samazinājušies, ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem neapstiprinās.

Tāpat spriedumā norādīts, ka no lietas materiāliem pievienotās Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 2.maija izziņas Nr.E13120302 (3.sējums l.l. 113.) redzams, ka /pers. A/ vidējie ienākumi 2016.gada otrajā pusē bijuši 647,67 *euro* mēnesī. Savukārt no Valsts Sociālās apdrošināšanas aģentūras 2016.gada 12.oktobra izziņas Nr.16/1930336 (1.sējums l.l. 76.) redzams, ka /pers. A/, papildus darba algai, saņem ģimenes valsts pabalstu 22,76 *euro* apmērā ik mēnesi.

Ņemot vērā minēto pirmās instances tiesa secinājusi, ka /pers. A/ kopējo ienākumu apmērs mēnesī sastāda 670,43 *euro* bruto, savukārt /pers. B/ kopējo ienākumu apmērs mēnesī vidēji sastāda 2472,01 *euro* neto, no kā izriet, ka šo vecāku mantiskais stāvoklis nav vienlīdzīgs, jo bērna tēva ienākumi ir lielāki, nekā mātei.

Spriedumā norādīts, ka ar lietas materiālos esošo Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2016.gada 24.augusta izziņu apstiprināts, ka /pers. A/ īpašumā nav nekustamie īpašumi (1.sējums l.l.15.). Ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2016.gada 22.augusta izziņu apstiprināts, ka /pers. A/ īpašumā transportlīdzekļi, mazizmēra kuģošanas līdzekļi vai to uzkarināmie motori nav reģistrēti (1.sējums l.l.19.).

Spriedumā norādīts, ka ar Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas uzziņu par personai piederošiem īpašumiem apstiprināts, ka /pers. B/ uz prasības celšanas brīdi piederēja ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma /adrese A/ (1.sējums l.l.16.). Tiesvedības laikā minētais īpašums tika atsavināts /pers. B/ dzīvesbiedrei /pers.J/ (4.sējums l.l.61.-67.). Ar Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2016.gada 22.augusta izziņu apstiprināts, ka uz 2016.gada 22.augustu /pers. B/ īpašumā reģistrēti transportlīdzekļi: mopēds GUOBEN GB50QT-16 ar valsts reģistrācijas Nr. /numurs/ un automašīna MAZDA 626, ar valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ (1.sējuma l.l.17.-18.). Pārbaudot Ceļu satiksmes direkcijas datu bāzē publiski pieejamo informāciju, konstatēts, ka automašīna MAZDA 626, ar valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ tiesvedības laikā - 2017.gada 25.janvārī, atsavināta /pers. B/ dzīvesbiedrei /pers. J/.

Spriedumā norādīts, ka tiesas sēdē /pers. B/ paskaidroja, ka nekustamais īpašums tika atsavināts, jo viņam ir saistības pret dzīvesbiedri 15 000 euro apmērā, kas radušās sakarā ar to, ka dzīvesbiedre ģimenes budžetā ieguldījusi lielākus līdzekļus. Proti, sakarā ar to, ka /pers. B/ jāmaksā tik lieli uzturlīdzekļi /pers.D/uzturam (vecākās meitas /pers.F/māte labprātīgi piekritusi samazināt uzturlīdzekļu apmēru no 300 uz 150 *euro*), viņš vairs nevar segt tik daudz ģimenes maksājumus. /pers.B/Norvēģijā maksā visus maksājumus par dzīves vietu – 500 *euro* apmērā, līzinga maksājumus par ģimenes automašīnu Norvēģijā 500 *euro* (maksājumi vēl 2 gadi) un uzturlīdzekļus bērnu no iepriekšējām attiecībām uzturam 450 *euro*. Pārējos ģimenes maksājumus veic dzīvesbiedre, tādēļ izveidojies parāds 15 000 *euro* apmērā.

Pirmās instances tiesa minētos argumentus vērtējusi kritiski, jo lietas materiālos neatrodas rakstveida pierādījumi par minēto parādsaistību esamību, piemēram, aizdevuma līgums vai vienošanās par ieguldījumu ģimenes budžetā, tā tērēšanā, laulības līgums. Turklāt, vadoties no dzīvē gūtajiem novērojumiem, tiesa secinājusi, ka ģimenē, kur partneriem ir dažādi ienākumi (pēc /pers. B/ paskaidrotā, viņa ienākumi mēnesī ir vidēji 2100 *euro*, dzīvesbiedrei, kad viņa strādā, ienākumi 2500 *euro* mēnesī) viņu ieguldījums ģimenes budžetā arī būs atšķirīgs. Turklāt, ievērojot, ka gan nekustamais īpašums, gan transportlīdzeklis Mazda atsavināts /pers. B/ dzīvesbiedrei, viņš turpina minētos īpašumus izmantot. Minētos darījumus pirmās instances tiesa novērtējusi kā tādus, kas veikti, lai apzināti pasliktinātu savu mantisko stāvokli.

Tiesa ņēmusi vērā, ka atbilstoši judikatūrā paustajām atziņām, lai noteiktu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru no tēva, tiesa vērtē viņa spēju maksāt uzturlīdzekļus, vadoties pēc tiem pierādījumiem, kas atrodas lietas materiālos un raksturo viņa mantas stāvokli uz lietas izskatīšanas brīdi, kā arī viņa faktisko iespēju nopelnīt un darbaspējas, kas ietver sevī konkrētās personas vecumu, izglītību, pieredzi, veselības stāvokli un citus personību raksturojošus faktus (sk. *Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2007.gada 5.decembra spriedumu lietā Nr.PAC 0441*).

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka /pers. B/ ir darbspējīgā vecumā, ka viņam nav noteikta invaliditāte. Tāpat lietā ir ziņas par to, ka atbildētājs strādā algotu darbu un saņem regulārus ienākumus, viņa ienākumi mēnesī vidēji sasniedz 2500 *euro* neto. Līdz ar to lietā nav nodibināti tādi apstākļi, kas liegtu viņam gūt ienākumus, tostarp papildus ienākumus, nav arī nodibināts, ka /pers. B/ būtu veselības problēmas vai citi apstākļi, kas apgrūtinātu ienākumu gūšanu.

Tiesa atzinusi, ka lietā ir strīds par bērnam nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēru, jo /pers. B/ nepiekrīt /pers. A/ apgalvojumam, ka meitai mēnesī nepieciešami EUR 806,72.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 97.panta pirmās daļas, 93.panta pirmās daļas nosacījumiem un par vispārzināmu atzinusi faktu, ka, pieaugot bērnam, pieaug arī viņa vajadzības. Tiesa secinājusi, ka tā kā pušu meita tagad ir skolas vecumā, nav šaubu, ka viņas pilnvērtīgam uzturam, fizisko un garīgo spēju attīstībai, kā arī izglītībai nepieciešami ievērojami vairāk līdzekļu nekā vienošanās parakstīšanas brīdī 2013.gadā, kad meitai bija tikai 5 gadi.

Izvērtējusi /pers.A/ sagatavotā uzturlīdzekļu aprēķinā iekļautās pozīcijas "pārtikas produkti" (mēnesī 156,67 *euro*), "higiēnas piederumi" (mēnesī 15,92 *euro*), "apģērbs un apavi" (mēnesī EUR 49,38 *euro*), "medicīna un medikamenti" (mēnesī 14,37 *euro*), "mājokļa izmaksas" (mēnesī 166,93 *euro*), "papildus izglītība" (mēnesī 70,59 *euro*), tiesa secina, ka šajās konkrētajās pozīcijās norādītās naudas summas ir pietiekami pamatotas, jo, ņemot vērā dzīvē gūtos novērojumus, tiesas ieskatā prasībā norādītās summas nav nepamatoti sadārdzinātas un ir atbilstošas abu vecāku mantiskajam stāvoklim. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka aprēķinā norādītās summas par konkrētajām pozīcijām ir atbilstošas deviņus gadus veca bērna vajadzībām un reālajiem izdevumiem. Tā kā lietā konstatēts, ka bērns dzīvo un uzturas pie mātes, kura šobrīd arī realizē bērna ikdienas aizgādību, tiesai nav nekāda pamata apšaubīt to, ka /pers. A/ kā bērna mātei ir vislabāk zināmas bērna vajadzības un viņa uzturēšanai nepieciešamās izmaksas. Tāpat tiesai nav nekāda pamata aizdomām par to, ka bērna uzturēšanai paredzētos līdzekļus prasītāja izlieto savām vajadzībām vai kaut kādiem citiem, tiem neparedzētiem mērķiem.

/pers. B/ norādījis, ka viņa ieskatā minētajās pozīcijās norādītās summas ir iespējams samazināt, izvēloties lētākus pakalpojumu sniedzējus un lētākas preces. Tāpat norādījis, ka nepastāv objektīvi apstākļi, kādēļ bērns obligāti jāved pie maksas ārstiem, jo bērniem līdz 18 gadiem ir bezmaksas medicīna un kādēļ meitai regulāri jālieto vitamīni. Kā arī, atsaucoties uz saviem dzīvē gūtajiem novērojumiem, norādījis, ka aprēķinā ieļautais izdevumu apmērs pārtikai dienā 5 *euro* ir pārmērīgs un bērna vajadzībām pietiktu ar 2,50 *euro* dienā.

Attiecībā uz šiem argumentiem pirmās instances tiesa atzinusi, ka tiesai nav pamata apšaubīt to, ka /pers. A/ sagatavotajā aprēķinā norādītās atsevišķas preces un pakalpojumus faktiski būtu iespējams iegādāties par zemākām cenām, piemēram, iegādāties tirgū, lietotu apģērbu veikalos, iegādāties nocenotas preces, vest bērnu pie bezmaksas ārsta, u.tml., taču tiesas ieskatā šim argumentam nav juridiskas nozīmes konkrētajā lietā, jo, kā jau tiesa norādīja, uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Citiem vārdiem sakot, jo turīgāks ir vecāks, jo labākas, kvalitatīvākas un līdz ar to arī dārgākas preces un pakalpojumus viņam ir pienākums savam bērnam nodrošināt. Attiecībā par izdevumiem pārtikai, tiesa atzinusi, ka jāņem vērā, ka, lai arī Rīgas pašvaldība nodrošina skolas bērniem brīvpusdienas, tā ir tikai viena maltīte dienā un neatkarīgi no tās, bērnam jāsaņem pilnvērtīgs uzturs arī pārējā laikā, proti, viņam nepieciešams ēdiens arī no rītiem, vakaros pēc skolas, nedēļas nogalēs un citās brīvdienās. Turklāt bērni mēdz slimot, līdz ar ko, ne katru dienu bērns apmeklē skolu, kur saņem brīvpusdienas. Ņemot vērā vispārzināmās pārtikas produktu cenas, kā arī to, ka augošs bērns jānodrošina ar kvalitatīvu ēdienu, tiesas ieskatā prasībā norādītā izdevumu summa pārtikas produktiem ir samērīga un pamatota. Izvērtējot kopumā

prasītājas sagatavoto uzturlīdzekļu aprēķinu, tiesa papildus norādījusi, ka tiesas ieskatā pilnīgi visus bērna izdevumus aprēķinā tāpat nav iespējams ietvert, jo nav izslēgts, ka ikdienā var rasties papildus neparedzēti izdevumi, kurus sedz vecāks, kurš veic ikdienas aprūpi. Vecākam, kurš veic ikdienas aprūpi vienmēr ir lielāki izdevumi par vecāku, kurš ar bērnu pavada mazāku laiku.

Bez tam tiesa atzinusi, ka tā vecāka ieguldījums bērna aprūpē, kurš ikdienā nodrošina bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, kā arī gādā par bērna garīgo izglītošanu un audzināšanu, kaut arī tas nav aprēķināms naudas izteiksmē, ir nozīmīgāks par tā vecāka ieguldījumu, kurš ikdienā kopā ar bērnu nedzīvo un bērna uzturēšanā piedalās tikai ar naudas maksājumiem un, iespējams, atsevišķiem pirkumiem bērna vajadzībām.

Attiecībā uz aprēķinā norādīto pozīciju "izglītība - skola" 10 (mēnesī 171,21 *euro*), tiesa atzinusi, ka norādītajā aprēķinā ieviesusies matemātiskā aprēķina kļūda. Proti, matemātiski saskaitot norādītos izdevumus gadā veidojas summa 326,50 *euro*, secīgi, mēnesī tā sastāda 27,21 *euro*, kuru tiesa atzinusi par atbilstošu.

Tiesa kritiski vērtējusi aprēķina pozīcijā "transporta izdevumi" norādītās izmaksas. Proti, no lietā esošā uzturlīdzekļu aprēķina redzams, ka tajā iekļauti transporta izdevumi bērna vadāšanai uz skolu, mūzikas skolu 37,50 *euro* mēnesī un maksa auklītei par bērna pieskatīšanu un pavadīšanu sabiedriskajā transportā 37,50 *euro* mēnesī. Tiesa atzinusi par pamatotu /pers. A/ norādīto, ka 9 gadus vecs bērns nedrīkst viens, bez uzraudzības atrasties uz ielas un, veicot ceļu no skolas uz mūzikas skolu, baseinu vai deju studiju, nepieciešams pieaugušais, kas viņu pavada. Tomēr no uzturlīdzekļu aprēķina nav izsecināms, kādēļ šāda maksa jāmaksā dubultā. Savukārt /pers.B/ pārstāvja tiesas sēdē pausto argumentu, ka lietā nav pierādījumu, ka šādi izdevumi bērna mātei vispār būtu, tiesa vērtējsui kritiski, jo no lietas materiāliem pievienotā maksājuma uzdevuma Nr.302 redzams, ka 2016.gada 31.oktobrī ir maksāti 70 *euro*, maksājuma mērķī norādot "Par /pers.D/vadāšanu" (3.sējums l.l.40.). Tiesa atzinusi, ka nav nozīmes pierādījumu skaitam, bet gan tam, vai lietā esošie pierādījumi rada tiesai pārliecību par kāda fakta patiesumu. Proti, ņemot vērā /pers.D/vecumu un skolas, mūzikas skolas, baseina ģeogrāfisko atrašanas vietu, tiesai nav radušās šaubas, ka rūpīgs vecāks nodrošinās drošu bērna pārvietošanos pa pilsētu arī tajā laikā, kad viņam darba dēļ nav iespējams pašam bērnu visur pavadīt. Ievērojot uzturlīdzekļu aprēķinā norādīto, tiesa atzinusi par samērīgu noteikt, ka šajā pozīcijā nepieciešamā summa mēnesī sasniedz 42,50 *euro* jeb 510 *euro* gadā. Tāpat tiesas ieskatā pozīcijās "citi izdevumi" un "izdevumi bērna izklaides un atpūtas pasākumiem" samērīgi un atbilstoši vecāku mantiskajam stāvoklim būtu noteikt, ka šie izdevumi sasniedz vidēji 20 *euro* mēnesī nevis 25 *euro* un 56,67 *euro*, kā tas norādīts aprēķinā. Ievērojot minētos apstākļus, tostarp abu vecāku mantas stāvokli un ienākumus, tiesa atzinusi, ka /pers. B/ finansiālajam ieguldījumam bērna uzturēšanā šobrīd ir jābūt 300 *euro* apmērā mēnesī. Savukārt /pers.A/ prasība daļā par uzturlīdzekļu 100 *euro* piedziņu ir noraidāma. Tiesa norādījusi, ka, mainoties vecāku mantiskajam stāvoklim, vai citiem būtiskiem apstākļiem, jebkuram no vecākiem ir tiesības vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu vai palielināšanu.

Attiecībā par /pers. B/ prasībā pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu norādītajiem argumentiem, tiesa norādījusi sekojošo.

Tiesa atzinusi, ka Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa ir attiecināma arī uz gadījumiem, kad uzturlīdzekļu apmērs ir noteikts ar pušu vienošanos nevis ar tiesas spriedumu. Spriedumā norādīts, ka atbilstoši judikatūras atziņām uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri ir saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu (sk. *Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2011.gada 18.maija spriedums lietā nr. SKC-863*). Tāpat tiesa, izskatot šo strīdu, vadījusies no judikatūrā (*Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 11.novembra spriedums lietā nr. SKC-1058*) izteiktā atzinuma, ka tiesas uzdevums bērna interešu vārdā ir atrast pareizāko strīda risinājumu.

Tiesa atzinusi, ka likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam. Tomēr minimālā summa piedzenama tikai tad, ja personai, no kuras piedzenami uzturlīdzekļi, ir īpaši apstākļi, piemēram, darba nespēja, kad viņš objektīvi nevar sniegt līdzekļus vispār vai var tos sniegt nepietiekošā apmērā. Izskatāmajā lietā šādi apstākļi attiecībā uz /pers. B/ nav konstatēti.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civillikuma 1587.panta un 1431.panta nosacījumiem un atzinusi, ka puses, noslēdzot vienošanos, ar parakstiem apliecinājušas, ka vienošanās pareizi atspoguļo viņu un bērna intereses, ka pusēm vienam pret otru nav ne materiālu, ne juridisku pretenziju, un ka viņi apņemas arī turpmāk neizvirzīt viens otram nekāda veida pretenzijas sakarā ar to, kā vien par šīs vienošanās nepienācīgu izpildi.

Tiesa, ņemot vērā, ka prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu skar nepilngadīgā bērna intereses, atzinusi, ka, izšķirot strīdu, uzmanība pirmkārt jāvelta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses, ņemot vērā vecāku tiesības un pienākumus (sk. 1959.gada 20.novembra Bērnu tiesību deklarācijas 2. un 6.principu, 1989.gada 20.novembra Konvenciju "Par bērna tiesībām" 3.pantu un Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantu). Līdz ar to tiesa atzinusi, ka, izvērtējot /pers. B/ prasības pamatotību, svarīgi noskaidrot, ne tikai formālo apstākli, vai, salīdzinot ar 2013.gadu, kad starp pusēm tika noslēgta vienošanās par uzturlīdzekļu apmēru, ir pasliktinājies viņa mantiskais stāvoklis, bet arī konstatēt, vai vienošanā noteiktais uzturlīdzekļu apmērs ir neatbilstošs pašreizējam /pers. B/ mantiskajam stāvoklim.

Spriedumā norādīts, ka Augstākās tiesas 2012.gada Tiesu prakses apkopojumā par strīdu izskatīšanu par aizgādības un saskarsmes tiesībām un uzturlīdzekļiem bērnam atzīts, ka Civillikuma 179.pantā norādītais par vecāku mantas stāvokli nav uzskatāms par likumā dotu atļauju atkāpties no līguma Civillikuma 1587.panta izpratnē, jo Civillikuma 179.pants vispār nerunā par kādām līgumiskām attiecībām, tomēr vienlaikus norādīts, ka apstākļos, kad vecāku pienākumu maksāt uzturlīdzekļus bērnam regulē pušu slēgta vienošanās, Civillikuma 179.pants varētu tikt piemērots, ja atbildētājs celtu prasību par vienošanās grozīšanu, proti, uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu, atsaukdamies uz sava materiālā stāvokļa pasliktināšanos. To, ka vienošanās starp vecākiem notiek tikai par maksājumu apmēru un ka jautājumā par vienošanās noteiktā uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu ir ceļama prasība, Augstākās tiesas Senāts jau norādījis spriedumā lietā Nr.SKC-729/2007 un SKC-1126/2010. Tāpat spriedeuma norādīts, ka /pers. B/ mantisko stāvokli tiesa jau vērtēja, izvērtējot /pers. A/ prasības argumentus par uzturlīdzekļu piedziņu.

Ņemot vērā jau konstatētos apstākļus, tiesa atzinusi, ka kopš 2013.gada 20.novembra, kad puses noslēgušas vienošanos starp laulātajiem par bērna aizgādību un laulības šķiršanu, /pers. B/ mantiskais stāvoklis nav pasliktinājies, proti, pēc tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, vienošanās parakstīšanas brīdī viņa ienākumi bijuši vidēji 2000 *euro*, bet 2016.gadā, ņemot vērā algas konta izdrukā redzamo informāciju, vidēji 2529,73 *euro*. Saskaņā ar informāciju zemesgrāmatā 2015.gadā /pers. B/ iegādājies ½ domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/. Minētais īpašums tiesvedības laikā atsavināts dzīvesbiedrei.

Tiesa atzinusi par pamatotu /pers. B/ argumentu, ka jauna bērna ienākšana ģimenē saistīta ar izdevumiem un ietekmē ģimenes budžetu. Tomēr, izvērtējot prasībā norādīto, ka jaunākās meitas /pers. G/ (šobrīd 11 mēnešus veca) uzturam mēnesī nepieciešami 1028,90 *euro*, tiesa atzinusi, ka, ievērojot taisnīguma un samērīguma principus, vērtējot lietā esošās ziņas par pušu ienākumiem, /pers. D/ uzturam piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs nosakāms 300 *euro* apmērā ik mēnesi, kas ir puse no kopējās bērnam nepieciešamo ikmēneša izdevumu summas.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzinusi, ka /pers. B/ prasība par uzturlīdzekļu samazināšanu ir noraidāma pilnībā, savukārt /pers. A/ prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināma daļēji, nosakot, ka no /pers. B/ par labu /pers. A/ meitas /pers. D/ uzturam piedzenami uzturlīdzekļi 300 *euro* apmērā ik mēnesi.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka uzturlīdzekļi no /pers. B/ piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu /pers. A/ uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (skatīt *Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC- 254*). Vienlaicīgi tiesa atzinusi, ka spriedumā ir jānorāda, ka piedzenamo uzturlīdzekļu summā par laika periodu no 2016.gada 26.septembra ir ieskaitāmi tie maksājumi, kurus /pers. B/ ir samaksājis labprātīgi.

Spriedumā norādīts, ka /pers. A/ lūgusi piedzīt līdzekļus no /pers. B/ meitas /pers. D/ uzturam līdz brīdim, kamēr bērns spēs pats sevi apgādāt.

Attiecībā uz minēto pirmās instances tiesa atzinusi, ka atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 71.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākušos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumā lietā Nr. SKC-2885/2015 norādīts, ka „Civillikuma 179.panta pirmā daļa, kas paredz tēva un mātes pienākumu uzturēt bērnu līdz laikam, kad viņš pats varēs sevi apgādāt, ir materiālo tiesību norma, kas vecākiem rada pienākumu, bet bērnam piešķir tiesības. Rodoties strīdam, Civillikuma 179.panta pirmajā daļā noteikto tiesību realizāciju nosaka procesuālās tiesību normas. Likumiskā pārstāvība izbeidzas, bērnam sasniedzot 18 gadu vecumu. Civilprocesa likuma 72.panta pirmā daļa kā imperatīva tiesību norma spēju realizēt tiesības un izpildīt pienākumus nepastarpināti ir piešķirusi tieši pašām pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Atbilstoši dispozitivitātes principam viņas pašas izlemj, vai un kā izmantot tām piešķirtās tiesības. Tādejādi savu uzturlīdzekļu saņemšanas tiesību realizēšana pēc pilngadības iestāšanās bērnam jāveic pašam."

Ņemot vērā minēto pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasība šajā daļā ir noraidāma, nosakot, ka no /pers. B/ piedzenami uzturlīdzekļi par labu /pers. A/ nepilngadīgās meitas uzturam līdz meitas pilngadībai.

Bez tam tiesa atzinusi, ka, pamatojoties uz minēto, ir pamats atsaukt izpildu rakstu, kas izdots pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 28.decembra lēmumu par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu.

Pirmās instances tiesa atsaukusies uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 44.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu un arī minētā panta ceturto daļu.

Spriedumā norādīts, ka lietas materiāliem pievienota 2017.gada 25.maija kvīts Nr.043209 par 1210 *euro* samaksu zvērinātai advokātei par juridiskās palīdzības sniegšanu civillietā Nr.C31326716 (3.sējums l.l.130.). /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē iebilda kvītī norādītajam atlīdzības apmēram, norādot, ka /pers. A/ pilnvarotā pārstāve lietā nav sagatavojusi nevienu dokumentu, tikai pārstāvējusi savu klienti tiesas sēdēs.

Spriedumā norādīts, ka no Latvijas Republikas Advokatūras likuma 3.panta nosacījumiem izriet, ka juridisku dokumentu sastādīšana ir tikai viens veids, kādā advokāts sniedz juridisko palīdzību klientam. Izvērtējot lietas apjomu (4.sējumi), tiesas sēžu biežumu, tiesas sēdē veikto darbu, tiesa atzīst par nepamatotiem zvērināta advokāta argumentus, savukārt 2017.gada 25.maija kvītī norādītais atlīdzības apmērs atzīstams par pamatotu un atbilstošu.

Ievērojot minēto, tiesa atzinusi, ka apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un 44.panta pirmo un ceturto daļu no /pers. B/ par labu /pers. A/ ir piedzenami izdevumi advokāta palīdzības samaksai 605 *euro* apmērā.

Ņemot vērā Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas un 35.panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumus, tiesa atzinusi, ka no Spodra kalniņa valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUR 378,74 par uzturlīdzekļu piedziņu un EUR 38,45 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Par minēto tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Kucenko, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru tika apmierināta /pers. A/ prasība, un daļā, ar kuru tika noraidīta /pers. B/ prasība pret /pers. A/ (4.sēj., l.l. 93-98).

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. B/ neapstrīd spriedumā pieminēto un Augstākās tiesas judikatūrā atspoguļoto metodoloģiju, ar kādu nosakāms uzturlīdzekļu apmērs, kādu jānodrošina katram vecākam. Taču /pers.B/ ieskatā pirmās instances tiesa šo metodoloģiju pielietojusi kļūdaini, tai skaitā neatbilstoši novērtējot lietā esošos pierādījumus un izdarot neloģiskus slēdzienus.

Attiecībā uz tiesas vērtēto /pers. B/ ienākumu dinamiku apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa /pers. B/ ienākumu aprēķinā nepamatoti iekļāvusi naudas summas (attiecīgi 2500 un 5000 Norvēģijas kronas), kuras /pers. B/ saņēmis no sava brāļa /pers. U/ kā aizdevumu un no savas sievas /pers. A/. Bez šīm summām /pers. B/ 2017.gadā savā kontā saņēmis vien algu vidēji 21693,20 Norvēģijas kronas jeb EUR 2326,97 mēnesī, kas ir mazāsk nekā 2013.gadā, kad viņš saņēma EUR 2484 mēnesī. Uzskata, ka līdz ar to tiesa nepamatoti konstatējusi ienākumu pieaugumu.

Par vienkāršotu uzskata arī tiesas pieeju, izdarot slēdzienu par vecāku mantiskā stāvokļa nevienlīdzību.

Uzskata, ka /pers. B/ mantisko stāvokli nepāprotami ietekmē tas, ka viņš ar ģimeni dzīvo Norvēģijā, kur dzīve ir dārgāka. Ikdienas vajadzībām nepieciešamie izdevumi tur ir ievērojami lielāki un pēc to segšanas brīvo līdzekļu atliek mazāk, līdz ar ko abu vecāku mantisko stāvokli nevar noteikt, vienkārši matemātiski salīdzinot ienākumus.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka īpaši nozīmīgs ir fakts, ka ar jaunākās meitas /pers. G/ piedzimšanu ģimenei ir jārēķinās ar Latvijai neraksturīgi augstiem izdevumiem, piemēram, bērnu dārza nodrošināšana EUR 315 mēnesī. Uzskata, ka tiesa šos apstākļus vispār nav vērtējusi, līdz ar ko nav pamatots secinājums, ka /pers. B/ mantiskais stāvoklis ir labāks viņa lielo ienākumu dēļ.

Attiecībā uz pirmās instances tiesas spriedumā norādīto, ka /pers. B/ viņam piederējušo ½ domājamo daļu nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavinājis savai sievai /pers.J/ apelācijas sūdzībā norādīts, ka nav saprotams, kā /pers. B/ nekustamie īpašumi ietekmē viņa mantisko stāvokli, t.i., vai šo īpašumu esība dotu /pers. B/ iespēju gūt papildus ienākumus, kurus varētu novirzīt meitas uzturam. Bez tam apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. B/ piederējušās mājas stāvoklis neļauj to izmantot ienākumu gūšanai.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa, vērtējot /pers. B/ iespējas nopelnīt, ir abstrahējusies no Norvēģijads dzīves dārdzības. Uzskata, ka tiesas noteikto uzturlīdzekļu apmērs nav samērojams ar /pers. B/ iespēju nopelnīt.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. B/ kā vienu no sava mantiskā stāvokļa pasliktināšanas iemesliem norādījis jauna bērna ienākšanu ģimenē. Šajā sakarā apelators atsaucies uz Augstākās tiesas 2010.gada 13.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-99 norādīto, ka šis apstāklis nepārprotami ietekmē personas mantisko stāvokli, proti, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, jāņem vērā visi uzturlīdzekļu maksātāja bērni un jāapsver, vai no uzturlīdzekļu maksātāja piedzenami uzturlīdzekļi nenostāda vienu bērnu labākā stāvoklī, salīdzinot ar pārējiem bērniem.

Uzskata, ka tiesa, izdarot secinājumu, ka minētais apstāklis nenorāda uz /pers. B/ mantiskā stāvokļa pasliktināšanos, nav ņēmusi vērā viņa iesniegtos rakstveida pierādījumus par jaunākās meitas uzturam nepieciešamajiem līdzekļiem (3.sēj., l.l. 142-144; 149).

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa spriedumā atsaucas uz jaunākajai meitai nepieciešamajiem izdevumiem EUR 1028,90, un, atsaucoties uz "taisnīguma un samērīguma principiem" atzīst /pers. D/ uzturam nepieciešamos līdzekļus par atbilstošiem. Uzskata, ka līdz ar to tiesa akceptē faktu, ka jaunākajai meitai šādi izdevumi ir nepieciešami. Uzskata, ka šāda tiesas argumentācija ir neloģiska un pretrunīga. Uzskata, ka tiesa, nosakot šādu "taisnīgu un samērīgu" uzturlīdzekļu apmēru, nav motivējusi, ar kādām matemātiskām un loģiskām darbībām tā ir nonākusi pie šāda aprēķina. Tāpat nav skaidrs, vai un kā tiesa ņēmusi vērā Norvēģijas dzīves dārdzību un samēru starp /pers. B/ un viņa sievas mantisko stāvokli kontekstā ar jaunākās meitas uzturēšanas pienākuma proporciju.

Ņemot vērā minēto uzskata, ka tiesa ir pieļāvusi nepilnības /pers. B/ mantiskā stāvokļa atsevišķu aspektu izvērtēšanā. No tā izriet, ka ir pārskatāms no tā atkarīgais bērna nodrošinājuma līmenis.

Tāpat apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa, atsaucoties uz atzinumu, ka var atbrīvot lietas dalībnieku no pierādījumu iesniegšanas, ja tā atzīst par vispārzināmu, ka bērna uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli utml., /pers. A/ noteikusi netipiski zemu pierādīšanas pienākuma slieksni. Uzskata, ka tiesa uz šī pamata faktiski bez ievērības atstājusi visus /pers. B/ rakstveidā izteiktos iebildumus par viņas norādīto izdevumu un iesniegto maksājumu dokumentu neatbilstību, neattiecināmību vai vismaz šaubīgumu, vien norādot, ka "lietā esošie pierādījumi rada tiesai

pārliecību" par viena vai otra fakta patiesumu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. B/ neapgalvo, ka būtu jāpierāda acīmredzami fakti – ka bērnam vajadzīgs ēdiens, apģērbs un mājoklis, taču, ja šo izdevumu apmērs kopš pušu vienošanās noslēgšanas ir palielinājies divas reizes, tad šo izdevumu apmērs pusei tomēr ir jāpierāda un to nevar apstiprināt ar vienkāršu tiesas pārliecību.

Bez tam apelācijas sūdzībā norādīts, ka /pers. B/ ieskatā konkrētais tiesas sastāvs nevarēja nodrošināt objektīvu lietas izskatīšanu pirmās instances tiesā. Šī gada 26.maijā /pers. B/ pārstāvis viņa uzdevumā pieteica noraidījumu tiesai, ko tiesa nepieņēma. Noraidījums bija pamatots ar apstākli, ka tiesneses palīdze ir tuvās attiecībās ar /pers. A/ un tas zināmā mērā var ietekmēt nolēmuma saturu, gatavojot to projektus. Tiesa šīs tuvās attiecības neapšaubīja. Šāda palīdzes ietekme reāli izpaudās citā lietā (nr. C31156717) starp tām pašām pusēm, kur lēmumā par pagaidu saksrsmes kārtības noteikšanu ieviesās (vai apzināti tika ieviesta) nepilnība – nebija norādīts likumā paredzētais noteikums, ka lēmums izpildāms nekavējoties, kura bija šķērslis izpildu raksta saņemšanai un nekavējošai lēmuma izpildei. Arī minētajā lietā /pers. B/ un viņa pārstāvis divas reizes līdzīgu apsvērumu dēļ pieteica tiesnesei noraidījumu. /pers. B/ joprojām uzskata, ka saprātīgam vērotājam no malas arī šajā lietā varētu rasties priekšstats, ka minētie apstākļi vatēja izraisīt tendenciozu pierādījumu novērtēšanu un neatbilstošu slēdzienu izdarīšanu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 413.panta pirmo daļu, 414.panta pirmo un trešo daļu, 415.panta pirmo daļu, 416.panta pirmo un otro daļu, 417.panta pirmo daļu, lūdz tiesu:

1) samazināt uzturlīdzekļu apmēru, nosakot, ka /pers. B/ jāmaksā /pers. A/ uzturlīdzekļi meitas /pers. D/ uzturam EUR 150 mēnesī;
2) /pers. A/ prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ meitas /pers. D/ uzturam noraidīt.

Apelācijas instances tiesas sēdē /pers. B/ pārstāvis uz pilnvaras un ordera pamata zvērināts advokāts Jānis Kucenko prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu un apelācijas sūdzību uzturēja, bet /pers. A/ prasību par uzturlīdzekļu piedziņu neatzina. Apstiprināja argumentus, kas norādīti /pers. B/ prasībā, paskaidrojumos par /pers. A/ prasību un apelācijas sūdzībā. Papildus paskaidroja, ka /pers. B/ 2013.gadā, šķirot laulību, ar vienošanos apņēmās maksāt meitai uzturlīdzekļus EUR 300,00. Summa tika noteikta pēc tā laika apstākļiem, proti, /pers. A/ faktiski bija bez ienākumiem, bet viņš pats bija vientuļš vīrietis un varēja atļauties šo summu maksāt. Šo vienošanos viņš ilgstoši pildīja, bet vēlāk apstākļi mainījās. Paskaidroja, ka /pers. B/ prasība pamatā balstās uz diviem apstākļiem: pirmkārt, valūtas kursa svārstības; otrkārt, jauna bērna ienākšana ģimenē. Ņemot vērā valūtas kursa svārstības /pers. B/ ienākumi ir samazinājušies aptuveni par EUR 260 mēnesī. Uzskata, ka tiesa vienkāršoti skatījās uz /pers. B/ situāciju, secinot, ka alga EUR 22000 apmērā Latvijas apstākļiem ir laba alga. Līdz ar to Latvijas apstākļos nerastos šaubas, ka /pers. B/ varētu maksāt katra bērna uzturam EUR 300. Uzskata, ka Civillikuma izpratnē, vērtējot viņa mantisko stāvokli, jāņem vērā Norvēģijas dzīves dārdzība un izdevumi Norvēģijā. Tā kā lietā ir lēmums par pagaidu uzturlīdzekļiem, /pers. B/ ir spiests meitas /pers.D/uzturam maksāt EUR 300 mēnesī, līdz ar ko vecākajai meitai /pers.F/atliek tikai EUR 150. Arī jaunākās meitas uzturam līdzekļi bieži vien nepietiek, un /pers. B/ ir spiests aizņemties un lūgt savu tagadējo sievu tērēt viņas uzkrājumus. Uzskata, ka šobrīd sanāk tā, ka /pers. B/ sieva nodrošina arī viņa atsevišķo bērnu vajadzības. Viņa patreizējā laulātā dzīvo Norvēģijā un ir atsākusi strādāt. Mazākais bērns apmeklē bērnu dārzu. Norvēģijā valsts dārziņš maksā vairāk nekā EUR 300 mēnesī. /pers.B/ Norvēģijā saņem kaut kādu bērnu pabalstu, bet tas nav ievērojama apmēra. Uzskata, ka noteiktais uzturlīdzekļu apmērs apdraud visu pārējo bērnu intereses.

Prasītāja/pers. A/ un viņas pārstāve uz pilnvaras pamata zvērināta advokāte Elizabete Bruksle tiesas sēdē prasību par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 300 apmērā uzturēja, prasību par uzturlīdzekļu samazināšanu un apelācijas sūdzību neatzina un apstiprināja argumentus, kas norādīti /pers. A/ prasībā un paskaidrojumos par /pers. B/ prasību. Attiecībā uz argumentiem par kronas kursa kritumu, tika paskaidrots, ka no /pers. B/ iesniegtās algas izdrukas par 2013.gadu redzams, ka vidējie ienākumi mēnesī palielinājušies tieši *eiro* aprēķinos. No lietā esošajiem pierādījumiem redzams, ka /pers. B/ alga 2013.gadā ir bijusi EUR 2484 mēnesī, bet 2016.gadā – EUR 2528 mēnesī. Bez tam Norvēģijā ir tā saucamā "trīspadsmitā" alga, jo, iesniedzot gada pārskatus, parādās, ka reizi gadā kontā ienāk ļoti ievērojama summa. Par /pers.B/ materiālo stāvokli liecina arī tas, ka viņš laikā, kad viņa sieva bija grūtniecības stāvoklī, iegādājās ļoti dārgu automašīnu, veicot par to pirmo iemaksu EUR 7000 apmērā. Uzskata, ka tas neatbilst situācijai, kuru viņš raksturo. Tika paskaidrots, ka bērna pabalsts Norvēģijā ir piecas reizes lielāks nekā Latvija, t.i., EUR 110. Uz vienošanās parakstīšanas brīdi bērns vēl negāja mūzikas skolā. No četru gadu vecuma viņam bija tikai mūzikas nodarības. Bez tam meitai /pers.D/šoruden krasi ir pasliktinājies veselības stāvoklis, līdz ar ko joprojām turpinās izmeklējumi, kas prasa ļoti nopietnus izdevumus.

Motīvu daļa

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus un lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka /pers. A/ prasība par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 300,00 apmērā ir pamatota un apmierināma, bet /pers. B/ prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu nav pamatota un ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībās.

Ņemot vērā minētās likuma normas nosacījumus un apstākli, ka prasītāja /pers. A/ prasības noraidītajā daļā (uzturlīdzekļu piedziņa EUR 100 apmērā un uzturlīdzekļu piedziņa līdz bērna pilngadībai) pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi un to apstākli, ka /pers. B/ pirmās instances tiesas spriedumu ir pārsūdzējis /pers. A/ prasības apmierinātajā daļā un daļā, ar kuru viņa prasība noraidīta, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lieta izskatāma pēc būtības /pers. A/ prasības daļā par uzturlīdzekļu piedziņu EUR 300,00 apmērā mēnesī līdz bērna pilngadībai un /pers. B/ prasībā par uzturlīdzekļu samazināšanu uz EUR 150,00 mēnesī.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu, fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Savukārt Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā ir noteikts, ka tiesa sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pamatojoties uz minēto tiesību normu, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 25.jūlija spriedums daļā, ar kuru apmierināta /pers. A/ prasība par uzturlīdzekļu piedziņu un noraidīta /pers. B/ prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, ir pareizs un lietas faktiskajiem apstākļiem atbilstošs, līdz ar ko Civillietu tiesas kolēģija pievienojas šī sprieduma motivācijai un neatkārto minētos argumentus.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav strīda par to, ka prasītājas /pers. A/ un /pers. B/ laulības laikā 2008.gada 27.maijā dzimusi meita /pers. D/.

Tāpat nav strīda par to, ka 2013.gada 20.novembrī starp /pers. A/ un /pers. B/ tika noslēgta Vienošanās (1. sēj., l.l. 11), saskaņā ar kuras 2.1. un 2.2. punkta nosacījumiem bērna tēvs - /pers. B/ - apņēmies meitas /pers.D/uzturam maksāt uzturlīdzekļus EUR 300,00 mēnesī.

Civillikuma 1587.pantā ir noteikts, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada tiesu prakses apkopojuma "Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" 4.punktā ir norādīts, ka gadījumos, ja puses nepilda vienošanos par uzturlīdzekļu maksāšanu, ceļama prasība par saistības izpildīšanu, pamatojoties uz Civillikuma 1587.pantu, un mninētā likuma norma nav pretrunā Civillikuma 179.panta noteikumiem.

No Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta sprieduma lietā Nr.SKC-556/2007 izriet, ka vecāku vienošanās par uzturlīdzekļu apmēru neliedz bērna vecākiem celt tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu vai samazināšanu, ja ir mainījušies apstākļi.

Ņemot vērā minētās atziņas, tiesas kolēģija atzīst, ka pie apstākļiem, kad prasītājas /pers. A/ ieskatā ikmēneša izdevumi meitas /pers.D/uzturam ir palielinājušies un /pers. B/ divus mēnešus uzturlīdzekļus nav maksājis minētajā vienošanās noteiktajā apmērā (1.sēj., l.l. 128-129), /pers. A/ bija tiesības celt tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un turpmāku piedziņu ar tiesas spriedumu. Tāpat /pers.B/ pie apstākļiem, kad viņš uzskata, ka viņa materiālais stāvoklis ir pasliktinājies un tas vairs neļauj maksāt uzturlīdzekļus vienošanās paredzētajā apmērā, viņam bija tiesības celt tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka galvenie principi, no kurien jāvadās, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, ir: 1) vecāku materiālais stāvoklis; 2) bērnam nepieciešamo izdevumu apmērs.

Kā izriet no /pers. A/ prasībai pievienotā aprēķina, meitas /pers.D/uzturam ik mēnesi ir nepieciešami EUR 805,15 (1.sēj., l.l. 43-47).

Savukārt no /pers. B/ paskaidrojumiem par celto prasību izriet, ka viņš ir apšaubījis minētajā aprēķinā iekļauto izdevumu atbilstību un ticamību (1.sēj., l.l. 189-193; 3.sēj., 174). Kā redzams no lietas materiāliem, /pers. B/ cita starpā ir apšaubījis dažu prasītājas /pers. A/ iesniegto čeku attiecināmību uz meitas uzturam nepieciešamajiem izdevumiem, piemēram, blūze un kleita katra EUR 24,95 vērtībā un čeks par ausu caurduršanu. Tiesas kolēģija, novērtējusi lietā esošos pierādījumus, proti, atbildi no SIA „Lindex Latvia" (3.sēj., l.l. 97) un izdruku no vietnes twitter.com (3.sēj., l.l. 178), atzīst, ka iepriekš minētie izdevumi nebūtu attiecināmi uz meitai /pers.D/nepieciešamajiem izdevumiem.

Tajā pat laikā tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa detalizēti, objektīvi un vispusīgi ir vērtējusi uzturlīdzekļu aprēķinā iekļautās pozīcijas, dažas no tām samazinot, un rezultātā pirmās instances tiesa atzinusi, ka meitas /pers.D/uzturam mēnesī vidēji nepieciešams EUR 600,00 (sprieduma 11.lpp.), no kuriem puse, t.i. EUR 300,00, piedzenami no /pers. B/.

Tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. B/, savā apelācijas sūdzībā izsakot iebildumus par /pers. A/ norādīto uzturlīdzekļu apmēru un iesniegto pierādījumu atbilstību, pēc būtības apelācijas sūdzībā nav apstrīdējis nevienu pirmās instances tiesas spriedumā pārvērtēto uzturlīdzekļus veidojošo izdevumu pozīciju un nav norādījis, kuras vēl, viņaprāt, izdevumu pozīcijas būtu vēl nesamērīgi lielas vai liekas.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzības arguments par ikmēneša nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēra neadekvātumu ir nepamatots un nevar būt par pamatu mazāka nepieciešamo uzturlīdzekļu apmēra noteikšanai.

Kā izriet no /pers. B/ prasības par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, viņš ir lūdzis 2013.gada 20.novembra vienošanās noteikto uzturlīdzekļu summu EUR 300,00 samazināt uz pusi, t.i. nosakot, ka viņam meitas /pers.D/uzturam jāmaksā uzturlīdzekļi EUR 150,00 mēnesī. Minētais pamatots ar /pers. B/ mantiskā stāvokļa pasliktināšanos, proti, Norvēģijas kronas apmaiņas kursa krituma dēļ ievērojami samazinājušies viņa ienākumi *euro* izteiksmē, kā arī viņa mantiskais stāvoklis ir pasliktinājies sakarā ar jauna bērna ienākšanu viņa ģimenē.

Tiesas kolēģija, novērtējusi apelācijas sūdzībā norādīto un atbildētāja /pers. B/ iesniegtos bankas konta izrakstus, atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot ienākumu apmēru par 2017.gada martu un maiju, tajā nepamatoti ir ieskaitījusi naudas summas, kuras /pers. B/ kontā ieskaitījis viņa brālis /pers. U/ un tagadējā laulātā /pers. A/. Kā redzams no minētās bankas konta izdrukas, /pers. U/ 2017.gada 8.martā /pers. B/ kontā ieskaitījis 2500,00 Norvēģijas kronas. Savukārt 2017.gada 27.aprīlī /pers. B/ veicis naudas pārskaitījumu /pers. U/ 2000 Novērģijas kronu apmērā (4.sēj., l.l. 49, 51). Tāpat no minētās konta izdrukas redzams, ka /pers. B/ 2017.gadsa maijā saņēmis naudas pārskaitījumu no savas tagadējās laulātās /pers. A/, kā arī /pers. B/ 2017.gada maijā veicis naudas pārskaitījumu uz viņas kontu. Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka no /pers. U/ un tagadējās laulātās /pers. A/ saņemtie naudas līdzekļi nav ņemami vērā, nosakot /pers. B/ ienākumus un mantisko stāvokli.

Tiesas ieskatā naudas summas, kuras /pers. B/ pārskaitījusi viņa tagadējā laulātā /pers. A/ nav uzskatāmas kā viņam izsniegts aizdevums sakarā ar viņa mantas stāvokļa pasliktināšanos. Pirmkārt, kā to pamatoti atzinusi pirmās instances tiesa, lietas materiālos neatrodas nekādi rakstveida pierādījumi par minēto parāda saistību esamību. Otrkārt, tiesa no dzīvē gūtajiem novērojumiem secina, ka ģimenē tā ir ierasta lieta, ka laulātie savā starpā veic dažādus naudas pārskaitījumus ģimenes saimnieciskajām vajadzībām. Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. B/ laulātās veiktie naudas ieskaitījumi viņa kontā un arī nekustamā īpašuma /adrese A/ atsavināšanas fakts neliecina par to, ka viņam būtu kādas parādsaistības pret tagadējo laulāto /pers. A/.

Tajā pat laikā tiesas kolēģija atzīst, ka fakts, ka pirmās instances tiesa /pers. B/ ienākumos nepamatoti ieskaitījusi minētās summas, nedod pamatu secinājumam, ka /pers. B/ ienākumi ir samazinājušies.

Salīdzot /pers.B/ ienākumus no darba vietas Norvēģijas uzņēmumā "RenoNorden" par 2013.gadu, 2015.gadu un 2016.gadu, redzams, ka /pers. B/ ienākumos ir vērojama to svārstība. Tomēr, salīdzot ienākumus pa atsevišķiem mēnešiem, ir secināms, ka /pers. B/ ienākumos vērojama tendence uz to pieaugšanu.

Lietā nav strīda par to, ka /pers. B/ pēc laulības šķiršanas ar prasītāju /pers. A/ ir noslēdzis citu laulību ar tagadējo laulāto /pers.U/ (pirms laulībām – /pers. U/) un šajā laulībā 2016.gada 16.augustā ir dzimusi meita /pers. G/ (2.sēj., l.l. 16).

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt faktu, ka jauna bērna ienākšana ģimenē ir saistīta ar izdevumiem un, neapšaubāmi, ietekmē ģimenes budžetu. Taču tajā pat laikā tiesas kolēģija atzīst, ka meitas /pers. G/ piedzimšanu /pers. B/ ģimenē, novērtējot šo faktu saistībā ar lietā esošajām ziņām par pušu ienākumiem, nevar uzskatīt kā apstākli, kas tik ļoti ietekmētu /pers. B/ mantisko stāvokli, lai samazinātu ar 2013.gada 20.novembra vienošanos noteiktos uzturlīdzekļus meitas /pers.D/uzturam.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ir vispārzināms fakts, ka Norvēģijā dzīves dārdzība ir ievērojami lielāka nekā Latvijā. Tajā pat laikā no /pers. B/ paskaidrojumiem izriet, ka viņa tagadējā laulātā /pers. A/ pēc meitas /pers. G/ piedzimšanas ir atsākusi strādāt. Kā izriet no pirmās instances tiesas sprieduma, pēc /pers. B/ teiktā viņa dzīves biedres ienākumi, kad viņa strādā, sastāda apmēram EUR 2500 mēnesī. Tā kā atbilstoši Civillikuma 179.panta nosacījumiem pienākums uzturēt bērnu gulstas uz abiem vecākiem, nav pamata uzskatīt, ka meitu /pers. G/ uzturētu /pers. B/ viens pats. Kā izriet no prasītājas /pers. A/ paskaidrojumiem, bērnu pabalsts Norvēģijā ir ievērojami lielāks nekā Latvijā un tas ir apmēram EUR 110,00 mēnesī. /pers. B/ labo mantisko stāvokli liecina arī tas apstāklis, ka 2017.gadā iegādājās jaunu automašīnu, veicot ievērojamu iemaksu. Tiesas ieskatā tas neliecina par /pers. B/ mantiskā stāvokļa pasliktināšanos.

Ņemot vērā visu minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka lietā esošie materiāli un /pers. B/ prasībā par uzturlīdzekļu samazināšanu un apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nedod pamatu secinājumam, ka /pers. B/ mantiskais stāvokli ir pasliktinājies.

Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka no /pers. B/ meitas /pers.D/uzturam ir piedzenami uzturlīdzekļi EUR 300,00 mēnesī, jo lietā esošie materiāli nedod pamatu šādas uzturlīdzekļu summas samazinājumam.

Par nepamatotu tiesas kolēģija atzīst arī apelācijas sūdzībā norādīto argumentu, ka pirmās instances tiesa nevarēja šo lietu izskatīt objektīvi.

Kā redzams no lietas materiāliem, pirmās instances tiesā /pers. B/ pārstāvis zvērināts advokāts Jānis Kucenko tika pieteicis noraidījumu tiesnesei

I.Zelmenei, noraidījumu motivējot ar to, ka tiesneses palīgs Zanda Vule ir prasītājas /pers. A/ kliente skaistumkopšanas salonā. Tas, ka Zanda Vule ir tuvās attiecībās ar /pers. A/, dod pamatu šaubām par tiesas objektivitāti, jo tiesas nolēmumu saturu zināmā mēra var ietekmēt tiesneša palīgs, gatavojot to projektus. Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneses 2017.gada 26.maija lēmumu (3.sēj., l.l. 128-129) minētais noraidījums netika pieņemts. Minētais lēmums nav pārsūdzams, līdz ar ko atbilstoši Civilprocesa likuma 441.panta otrās daļas nosacījumiem iebildumi pret minēto lēmumu izsakāmi apelācijas sūdzībā.

Civillietu tiesas kolēģija analogi pirmās instances tiesas tiesnesei atzīts, ka /pers. B/ pārstāvja norādītie argumenti tiesneses noraidījumam nedod pamatu secinājumam, ka konkrētais pirmās instances tiesas sastāvs nevarēja nodrošināt objektīvu lietas izskatīšanu. Kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesas tiesnese, saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.panta pirmās daļas nosacījumiem tiesneši ir neatkarīgi un pakļauti tikai likumam. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 16.panta nosacījumiem lietu tiesā izskata likuma "Par tiesu varu" noteiktajā kārtībā iecelti vai apstiprināti tiesneši. Atbilstoši Civilprocesa likuma 189.panta pirmās daļas nosacījumiem nolēmumu, ar kuru izspriež lietu pēc būtības, taisa tiesa.

No minētajām likuma normām izriet, ka lietu pēc būtības izspriež un nolēmumu pieņem tiesa, bet tiesneša palīgs, atbilstoši Tiesu administrācijas izstrādātajam tiesneša palīga amata apraksta 5.3.punktam sagatavo tikai nolēmumu projektus. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka apstāklis, ka pirmās instances tiesas tiesneses palīgs ir personīgi pazīstams ar prasītāju /pers. A/, nedod pamatu apšaubīt pirmās instances tiesas tiesneses objektivitāti konkrētās lietas izskatīšanas gaitā.

Ņemot vērā visu minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi ir izvērtējusi lietas materiālus un taisījusi tiem atbilstošu spriedumu, bet /pers. B/ apelācijas sūdzībā norādītie argumenti apstiprinājumu nav guvuši un nevar būt par pamatu tās apmierināšanai.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 28.decembra lēmumu (1.sēj., l.l. 147-149) no /pers. B/ meitas /pers. D/ uzturam piedzīti pagaidu uzturlīdzekļi EUR 300,00 mēnesī līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai civillietā, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 238.[1] panta septītās daļas nosacījumiem lēmums par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu zaudē spēku, ja attiecīgajā prasījumā tiek pieņemts cits lēmums vai spriedums.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ar sprieduma pieņemšanu konkrētajā civillietā augstākminētais lēmums zaudē spēku, līdz ar ko ir atsaucams arī izpildu raksts, kas izdots, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales prreikšpilsētas tiesas 2016.gada 28.decembra lēmuma pamata.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos porporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītāja/pers. A/, ceļot tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta nosacījumiem bija atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Tā kā /pers. A/ prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināta, bet /pers. B/ prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu ir noraidīta, tiesas kolēģija, ņemot vērā augstākminētās likuma normas nosacījumus, atzīst, ka no /pers. B/ valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi, t.i. valsts nodeva prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tā kā /pers. A/ prasība par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināta EUR 300,00 apmērā, tiesas kolēģija, ņemot vērā Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunkta nosacījumus, atzīst, ka valsts labā piedzenamās valsts nodevas apmērs sastāda EUR 378,74.

Bez tam no lietas materiāliem redzams, ka izdevumi par pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu šajā lietā sastāda EUR 38,45 (1.sēj., l.l. 3; 2.sēj., l.l. 3), bet izdevumi par tiesas dokumentu tulkošanu sastāda EUR 94,87 (3.sēj., l.l. 88-89). Tātad kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā sastāda EUR 133,32.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka no /pers. B/ valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUT 378,74 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 133,32.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta otrās daļas nosacījumiem ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums apmierināts pilnīgi vai daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta trešās daļas nosacījumiem pie ar lietas vešanu saistītajiem izdevumiem pieder izdevumi par advokāta palīdzību.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājai /pers. A/ juridisku palīdzību šajā lietā gan pirmās instances tiesā, gan apelācijas instances tiesā sniegusi zvērināta advokāte Elizabete Bruksle, ko apliecina lietā esošie orderi (3.sēj., l.l. 130; 4.sēj., l.l. 113).

Kā pierādījumus izdevumiem par juridisko palīdzību zvērināta advokāte E.Bruksle iesniegusi tiesai divas kvītis - kvīts Nr.043209 par summu EUR 1210,00 (3.sēj., l.l. 130) un kvīts Nr.043220 par summu EUR 605,00 (4.sēj., l.l. 114). Abās kvītīs kā maksātājs norādīta /pers. A/. Tajā pat laikā pirmajā kvītī norādīts, ka nauda saņemta par juridiskās palīdzības sniegšanu civillietā Nr.C3132671, bet otrajā kvītī norādīts, ka nauda saņemta par juridisko palīdzību civillietā apelācijas instancē Nr.C31326716. Minētais lietas numurs neatbilst nevienam no konkrētās apvienotās civillietas numuriem. Pārbaudot Tiesu informatīvajā sistēmā pieejamo datu bāzi redzams, ka civillietā ar Nr.31326716 ir pavisam citi lietas dalībnieki, proti, tā ir civillieta /pers. AG/ prasībā pret sanatoriju /Nosaukums A/.

Pie šādiem apstākļiem tiesas kolēģija atzīst, ka augstākminētās kvītis nav iespējams sasaistīt ar konkrēto civillietu un tās nevar būt par pamatu tam, lai pierādītu prasītājas /pers. A/ izdevumus advokāta palīdzības samaksai šajā civillietā. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka tiesai nav likumīga pamata piedzīt prasītājas labā izdevumus par advokāta sniegto juridisko palīdzību.

Pie apstākļiem, kad /pers. B/ prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu ir noraidīta, tiesai nav pamata piedzīt no otras puses viņa samaksātos tiesāšanās izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu tiesas kolēģija nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildīšanai daļā par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.-434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

/pers. A/ prasību par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam EUR 300,00 (trīs simti *euro* 00 *euro* centi) apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no 2016.gada 26.septembra līdz meitas pilngadībai.

Izpildot spriedumu, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērā ieskaitīt uzturlīdzekļu summas, kuras /pers. B/ laika periodā no 2016.gada 26.septembra līdz 2017.gada 20.decembrim samaksājis labprātīgi.

Ar 2017.gada 20.decembri atzīt par spēku zaudējušu Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 28.decembra lēmumu par pagaidu

uzturlīdzekļu piedziņu un atsaukt izpildu rakstu, kas izsniegts pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 28.decembra lēmumu par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu.

Noraidīt /pers.A/ prasību par izdevumu piedziņu advokāta palīdzības samaksai.

/pers. B/ prasību pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu noraidīt pilnā apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 378,74 (trīs simti septiņdesmit astoņi *euro* un 74 *euro* centi) apmērā, nosakot, ka valsts nodeva iemaksājama – Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV55TREL1060190911200, iemaksas mērķis – valsts nodeva civillietā Nr. CA-3692/25.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 133,32 (viens simts trīsdesmit trīs *euro* 32 *euro* centi) apmērā, nosakot, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami – Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas numurs LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta numurs LV51TREL2190458019000, maksājuma – iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. CA-3692/25.

Noteikt /pers.B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, izskaidrojot, ka sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā maksājumu apliecinoši dokumenti jāiesniedz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 20.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Volberga
Tiesnese M.Bebriša
Tiesnesis J.Freimanis